

Vid vändpunkten

Då detta skrives väntar Frankrike och världen på ett avgörande. Det har dag för dag blivit alltmera tydligt att situationen i Frankrike är ohållbar, att den sittande parlamentariska regeringen inte kan stanna vid styret. Endast två möjligheter föreligger, det är den uppfattning som dominerar; antingen får de Gaulle regeringsuppdraget och lyckas att bilda en ministär som kan godtagas eller åtminstone tolereras av nationalförsamlingen, eller också bryts den franska förvaltningen sönder av öppna revoltaktioner, sabotage och oförmåga att göra motstånd. Den berömda redaktören för Le Monde, Beuve-Méry, tidigare känd som en av de Gaulle-rörelsens mest energiska kritiker, skriver i dag att man i det nuvarande läget måste anse en regering de Gaulle som den bästa lösningen i ett fruktansvärt dilemma. Detta uttalande representerar stämningen inom de grupper som bildat den fjärde republikens värn.

En folkfront av socialister och kommunister som med framgång skulle kunna motsätta sig en ministär de Gaulle anses otänkbar. Socialisterna vill inte binda sig för en sådan samverkan med kommunismen som skulle kunna leda till en kommunistisk diktatur om den lyckades, men som med all sä-

kerhet skulle misslyckas och endast medföra våldsamma konflikter, en ytterligare fördjupning av klyftan mellan skilda grupper i Frankrike och en accentuering av de reaktionära tendenserna. Kommunismen antas komma att resignera inför omöjligheten att med någon effekt organisera strejker och gatustrider. I ett land med Frankrikes centrala roll i civil och militär förvaltning är ett inbördeskrig inte möjligt.

Att ställa prognoser för utvecklingen under de närmaste timmarna är fåfängt. Inte heller lönar det sig att ta upp frågan vad en regering de Gaulle, den ojämförligt mest sannolika lösningen, kommer att innebära. Det är emellertid anledning att understryka att detta alternativ i varje fall inte behöver betyda en katastrof vare sig för den franska demokratin eller för Frankrikes ställning som, trots nedgången, en av de starka makterna i den fria världen. Det vore oriktigt och farligt om man inom andra demokratier utginge från att Frankrike står inför en diktatur av nazistisk eller fascistisk märke. de Gaulle är ingen Hitler och ingen Mussolini, och det ligger ingen slapp optimism i att hoppas att den försvagade och anfräta statsordningen ännu skall finna en förening av ledning och handling med folkstyrelse och frihet.

iss riktning. I ett eller annat all kan det kanske vara möjligt att med framgång efterorska hur vissa personer röstat eller i varje fall om de röstat, men i allmänhet låter sig detta inte göra, och valtryggheten är alltså inte bära en frönskan utan en realitet. Att agitoriskt spela på tanken att väljarna skall förföljas på grund av sin röstning är likafullt en gemenskap som det socialdemokratiska partiets ledning med största skärpa borde ta avstånd från. För i tiden var det vanligt att man hade öppen omröstning vid valen, och i regel blev denna metod utnyttjad av godsägare och företagare för att förmå underlydande att välja efter givna direktiv. Det borde ligga det socialdemokratiska partiet fjärran att använda liknande knep och påtryckningar.

Valhemligheten är tryggad

enligt vår författning och lagstiftning, och detta förhållande betonades kategoriskt av statsministern i hans radiointervju för någon tid sedan. Obestridligt är emellertid att man just inom socialdemokratin ofta begagnar antydningar om att valhemligheten inte är tryggad som ett vapen i propagandan. Det sägs särskilt på arbetsplatserna att den som inte röstar och inte röstar på det rätta partiet skall bli ertappad och kan befara efterräkningar. I allt väsentligt är dylika hotelser, det bör understrykas, på en gång tarvliga och osakliga försök att pressa människor att rösta i en

28/5